

Článek ze systému Maximus od společnosti TOXIN s.r.o.

Domovy seniorů žádají další tisíce bokem. Rodiny klientů platí tučné příplatky

Datum	Kategorie	Téma	Zdroj	Autor
22.04.2023 (00:00:06)	Internet	Prezident UZS	Idnes.cz - Články	Miroslava Sloupová, Václav Janouš

[Otevřít originál](#) | [Otevřít detail](#) | [Přeložit článek](#) | [Stáhnout článek](#)

Domovy pro seniory v celém Česku – krajské i soukromé – tahají ze svých klientů peníze navíc. Přestože je péče hrazena ze zdravotního pojištění a důchodů seniorů, domovy si říkají o tisíce měsíčně navíc od každého klienta a v mnohých případech právě to rozhodne, jestli jej přijmou. Přestože říkají, že takové příspěvky jsou dobrovolné. Brání se, že nemají dostatek financí a bez příspěvků od rodin by musely zavřít.

Stát nyní zvažuje, kde by mohl ušetřit a jestli by lidé nemohli platit v domovech seniorů větší část nákladů než dnes.

Jan Vítek z Liberce umístil svoji matku do domova pro seniory BeneVita v Radimovicích a se zařízením zařazeným do krajské sítě podepsal standardní smlouvu. Později ho však domov vyzval k podpisu další smlouvy. O péči o zdraví.

Případem nedostatku financí v domovech pro seniory se začalo zabývat ministerstvo práce a sociálních věcí, které si nechalo vytvořit průzkum, kolik blízkých je ochotno se na úhradách péče podílet.

„Objednatel má zájem na tom, aby uživateli byla poskytovatelem vedle péče hrazené ze systému veřejného zdravotního pojištění poskytována i zdravotní péče nehrzená ze systému veřejného zdravotního pojištění, která bude důvodně poskytována s ohledem na zdravotní stav uživatele,“ stojí ve smlouvě, kterou dali v domově Vítkovi podepsat a kterou má MF DNES k dispozici.

Za blíže nespecifikované úkony měl platit 4 600 korun měsíčně. Vítek to odmítl. Podle zákona totiž registrované zařízení musí poskytovat ošetřovatelskou péči v rámci základní služby nepřetržitě. Navíc nebylo jasné, jak bude částka vyúčtována. Když se Vítek snažil zjistit, co je předmětem smlouvy, ředitel zařízení Jiří Dušek mu v e-mailové komunikaci, kterou má MF DNES k dispozici, vyjmenoval položky, které však s péčí o zdraví nesouvisí.

Hlavní rozdíly mezi domovy seniorů

Domovy zařazené do krajských sítí sociálních služeb: Úhradová vyhláška stanoví, kolik si mohou říct měsíčně za ubytování a stravování. Tato suma je v letošním roce 14 až 15 tisíc korun měsíčně a hradit ji má senior ze svého důchodu. Přitom mu však musí zůstat po odečtení uvedené částky 15 procent příjmu na další živobytí. Domovům, které se o seniory starají, náleží též státní příspěvek na péči a případně úhrada od pojišťovny, kterou senior čerpá. Tato zařízení nemají vyžadovat další peníze na pobyt seniorů od jejich příbuzných, ale chybějící peníze na provoz mají hradit obce a kraje.

Soukromá zařízení: Za pobyt si mohou měsíčně účtovat jakékoliv částky. Stejně jako v případě krajských zařízení jim náleží stejné peníze podle vyhlášky, tedy od seniora za stravu a pobyt, příspěvek na péči či platba od pojišťovny. Zbývá chybějící peníze lidé doplácet na základě různých smluv, příspěvků či darů.

„V tuto chvíli čerpá vaše maminka nad rozsah uzavřené smlouvy veškeré hygienické potřeby, kávu, možnost náhradní stravy, nákupy, doprovody, kompenzační pomůcky, administrativní úkony, vybavení kuchyňky pro návštěvy (myslíme kávu, čaj, cukr, mléko atd.),“ popsal Dušek, za co chtěl peníze doplatit. Ten včera zopakoval MF DNES, že nevidí nic nelegálního na poplatku, který od Vítky vyžadoval. „Myslím si, že jsme si nenaúčtovali nic neoprávněně. Když něco dodám, tak za to chci logicky peníze. Ale uvidíme, jaký bude závěr policie, která to už asi dva roky vyšetřuje,“ řekl Dušek.

Vítek naopak tvrdí, že na výlohy, které uvádí Dušek, měla jeho maminka zřízeno v domově takzvanou virtuální peněženku, kam jí posílal peníze.

„Když chtěla ke kadeřníkově, na manikúru nebo si dát kávu, to vše se platilo z toho a vždy mi přišlo na konci měsíce vyúčtování. Nebyla to fixní částka. Proto jsem se pozastavoval, co by chtěli dále zaplatit. Jak můžete dávat stejnou částku za lékařské ošetření, když nevíte, jak často ho bude senior potřebovat?“ vysvětluje své rozhodnutí Vítek, který na Domov Sychrov podal stížnost.

Vítkův případ není ojedinělý. Mnohé domovy si o podobný příspěvek řeknou ještě předtím, než seniora přijmou.

Často jde o domovy soukromé, které nespolufinancují kraje. „Bydlení a strava 15 667 Kč měsíčně. Základní péče je ve výši přiznaného příspěvku na péči. Je obvyklé, že na pokrytí nákladů se svým darem podílejí i rodiny klientů. Obvyklý dar je 10 tisíc korun na měsíc. Budeme rádi, když nás finančně podpoříte i před možným přijetím Vaší babičky, ale na rychlejší přijetí to nebude mít vliv,“ píše v e-mailu sociální pracovnice Domova Sue Ryder v Praze Lenka Řezáčová.

Loni jej její dům financován z 48 procent z darů od nadace, z 29 procent z darů od firem či lidí a jen 10 procent nákladů pokrývaly platby od klientů.

Dary vítány

S dary počítají i v domovech Senior Komplexu. „Cena na dvouložkovém pokoji činí 30 500 korun za osobu měsíčně. Klient hradí 14 850 korun a zbytek přes nadační fond. Smlouvu o darování podpory může uzavřít jak klient samotný, tak rodina nebo firma. Záleží na Vás,“ vysvětluje sociální pracovnice komplexu Zuzana Bázlerová.

Ani zdražování nezabrdilo zájem o ubytování v domovech seniorů, čeká se i rok

To jsou jen dva příklady odpovědi z domovů pro seniory, na které se MF DNES obrátila s prosbou, zdali je možno u nich ubytovat třiaosmdesátiletou babičku a kolik bude měsíčně péče stát. Ačkoliv podle zákona jsou ceny za pobyt zastropované, domovy se snaží získat více peněz tím, že rodiny doplácet další peníze jako dary, sponzoring, náklady na mimořádnou či nadstandardní péči. Cena tak bývá někdy i násobně vyšší, než jak ji domovy na svých stránkách prezentují.

„Bez úhrad vedle to nejde“

V Česku existují dva druhy poskytovatelů péče o seniory. Prvním jsou zařízení zařazená v síti sociálních služeb jednotlivých krajů. Ty na jejich provoz spolu s ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) přispívají. Druhou skupinou jsou ryze soukromé subjekty.

Státem podporované domovy mohou žádat po seniorech za ubytování maximálně 280 korun za den a za celodenní stravu 235 korun denně. Po úhradě těchto výdajů musí klientům zůstat alespoň 15 procent jejich příjmů. Zbytek mohou doplácet například příbuzní, pokud podle výkladu ministerstva práce a sociálních věcí nemá důchodce dostatečný příjem.

Ředitelka domova pro seniory a viceprezidentka pro kvalitu Asociace poskytovatelů sociálních služeb Daniela Lusková uznává, že existuje taková praxe, kdy se domovy snaží dostat od lidí různé další příspěvky, dary nebo sponzoring. Doplatky od příbuzných jsou však podle ní pro ryze soukromé domovy existenční.

Volají nám i lidé, kteří tři dny nejedli, říká šéf poradny pro seniory

„Vyhláška jasně stanovuje úhradový limit, tedy maximální částku, kterou mohou důchodci za ubytování a stravování platit. Průměr nákladů na jedno lůžko je však v letošním roce mezi 52 až 55 tisíci korun. Bez úhrad od klientů by tak systém domovů, které jsou soukromé, nemohl fungovat,“ popisuje Lusková.

A dodává, že pokud se systém nezmění, může se v budoucnu stát, že se soukromým zařízením byznys nebude vyplácet.

„Alimenty na rodiče“

Případem nedostatku financí v domovech pro seniory se začalo zabývat ministerstvo práce a sociálních věcí, které si nechalo vytvořit průzkum, kolik blízkých je ochotno se na úhradách péče podílet. Tvůrci analýzy navrhnou, aby se na pobytu seniora v domově či podobném zařízení, pokud nemá dostatek peněz na platbu za ubytování a jídlo, podílely prioritně takzvané osoby povinné výživou. Mezi ně patří děti, manžel či manželka.

Šlo by o jakési „alimenty na rodiče“, případně na partnera. Ty by neměly tvořit více než dvacet procent příjmu člověka, který je bude platit. Svým rodičům by přitom podle výsledků analýzy byla ochotna pomoci pouze zhruba čtvrtina potomků.

Nový figl na seniory: Zdražil plyn? Nemáte na energie? Prodejte nám dům

Mluvíci ministerstva práce a sociálních věcí Jakub Augusta vysvětluje, že analýza je pouze odborným podkladem pro úvahy o případných legislativních změnách. „Zatím nemůžeme s jistotou říct, jaké návrhy budou akceptovány a dále rozpracovány, případně, jaké další analýzy bude nutné provést. V každém případě by takové návrhy byly součástí širší úpravy zákona o sociálních službách, takzvané velké novely,“ uvedl pro iDNES.cz Augusta.

Podle jeho slov je cílem zmíněné novely mimo jiné systémové řešení nastavení financování sociálních služeb. „V této souvislosti byla zahájena přípravná fáze celého procesu, která znamená například diskusi o tezích, případně o problémových oblastech, které by novela měla řešit,“ doplnil Augusta.

Vznik nových kapacit vážne

Prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb **Jiří Horecký** v minulosti varoval, že systém sociálních služeb v Česku je dlouhodobě neudržitelný.

„Problémů je více. Nejsou jasné určeny podíly financování – státu, krajů, měst a obcí. Financování sociálních služeb se v posledních deseti letech vždy řešilo během celého roku, nebylo dost peněz, byla dodatečná kola financování,“ uvedl. A zároveň dodal: „Současný systém také nepodporuje vznik nových kapacit, což vede k stále většímu rozdílu mezi potřebou, respektive poptávkou po sociálních službách a nabídkou, tedy dostupnými kapacitami.“

Případem Jana Vítky se začalo zabývat ministerstvo práce a sociálních věcí. V zařízení provedlo v létě roku 2021 inspekci, která upozornila na problematiku uzavírání takzvaných návazných smluv. Navíc v domově podle inspekce ministerstva zneužívali nepříznivě sociální situace klienta i jeho blízkých a pokoušeli se o zastrášení klientů či o zneužití jejich závislosti na poskytování sociálních služeb. Ministerstvo hrozilo domovu pokutou až 50 tisíc korun.

Lidé by měli začít o svém stáří více přemýšlet, říká šéfka sociálních služeb

Viceprezidentka pro kvalitu Asociace poskytovatelů sociálních služeb Daniela Lusková vysvětluje, proč je potřeba změnit systém a požadovat po příbuzných, aby se více podíleli na úhradě nákladů za péči o seniory.

Kolik jsou v současné době průměrné náklady na jedno lůžko měsíčně v zařízení pro seniory?

Mnoho lidí to překvapí, ale spočítaný průměr nákladů na jedno lůžko je v dnešní době 52 až 55 tisíc korun. Tedy když jako zařízení nedokážete zajistit financování v této výši, nemáte dlouhodobě šanci tyto služby poskytovat. Vyhláška stanoví úhradový limit, tedy částku, kterou můžete po klientovi požadovat za ubytování a stravování, a to je nyní zhruba 14 až 15 tisíc korun, následně že vám náležitě přispěvek na péči, který senioři od státu pobírají a je nejčastěji ve výši zhruba 12 tisíc korun, a případně ještě část uhradí pojišťovna, ale to bývá obvykle šest tisíc korun. Tedy když toto sečtete, pořád vám na jedno lůžko chybí zhruba dvacet tisíc korun. Takže je jasné, že mnoho domů se bez vedlejších úhrad příbuzných neobejde a nemůže fungovat.

Krajské však dotují kraje.

Ano, to je výhoda, protože dostáváte ještě příspěvek zřizovatele, tedy obce nebo kraje, abyste mohli fungovat a udržovat majetek. Problém mají soukromé domy, které se musí na příspěvky od příbuzných spolehnout a bez nich nemohou fungovat. Nikdo z nás přitom nechce, aby soukromé domy zkrachovaly, protože tyto služby potřebujeme. Jinými slovy v lidech je stále zafixováno, že o seniory se stará stát. Ale tak to nemůže fungovat a je potřeba, aby veřejný sektor pustil do své sítě další soukromé poskytovatele, zařadil je mezi svá zařízení a přispíval jim. Kdyby totiž soukromé domy v dnešní složité situaci začaly krachovat, nebylo by možné se o seniory postarat v rámci zbylých obecních či krajských zařízení. A ta hrozba, že soukromé domy budou mít nedostatek klientů, kteří si ve složité době nebudou moci dovolit platit vysoké poplatky, tu je. Zároveň je potřeba, aby lidé začali o svém stáří více přemýšlet.

Jak?

Například tím, aby si sjednali pojištění na sociální službu. Tedy komerční pojištění, které funguje úplně stejně, jako když se pojišťujeme na úraz.

SEKCE: Deniky

KLÍČOVÁ SLOVA: jiri (1x), horecky (1x)